

РЕШЕНИЕ

№ 172

гр. Разград, 06.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РАЗГРАД, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Валентина П. Д.

Членове: Ирина М. Ганева
Светлана К. Чолакова

при участието на секретаря Светлана Л. И.а
като разгледа докладваното от Светлана К. Чолакова Въззивно гражданско дело № 20233300500273 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Депозирана е въззивна жалба от П. Д. К., чрез адвокат Е. К. срещу решение №146/03.07.2023г. по гр.д. №264/2021г. на РС-Исперих, с което са отхвърлени предявените срещу „Хан Аспарух“ АД искове по чл.200 КТ за имуществени и неимуществени вреди, поради изтичане на предвидената в чл.358 ал.1 т.3 КТ давност. Счита решението за неправилно, необосновано и незаконосъобразно, постановено при съществени нарушения на съдопроизводствените правила и при неправилно приложение на материалния закон. Моли да бъде постановено решение, с което първоинстанционното решение да бъде отменено изцяло и спорът да бъде решен по същество. Сочи, че в решението съдът е обсъдил единствено въпроса дали е изтекла погасителната давност за предявяване на иска по чл.200 КТ. Не е намерило място становището на ищцовата страна, досежно мораториума наложен със Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020г. и за преодоляване на последиците, в сила от 13.03.2020г. Излага подробни съображения. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263, ал.1 ГПК, въззиваемата страна чрез процесуален представител депозира отговор. Оспорва жалбата, която намира за неоснователна и недоказана, а възраженията направени с въззивната жалба за неоснователни, за което излага подробни съображения. Моли да бъде постановено решение, с което същата да се отхвърли, претендира разноски.

В с.з. жалбоподателят чрез процесуалния си представител поддържа жалбата в депозирана писмена молба. Поддържа изцяло изложените съображения във въззивната жалба, моли да обжалвания съдебен акт да бъде отменен и спорът да бъде решен по същество или делото върнато за ново разглеждане. Иска присъждане на разноски по делото пред двете инстанции, включително адвокатски хонорар по чл.38 от ЗА.

Ответната страна чрез процесуален представител моли да бъде постановено решение, с което въззивната жалба да бъде отхвърлена, съответно присъждане разноски. Излага подробни съображения в писмена защита.

Разградският окръжен съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, намира от фактическа и правна страна следното: Жалбата, с която е сезиран настоящият съд, е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и е допустима. Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Атакуваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо. Постановено от законен съдебен състав в рамките на правораздавателната му компетентност и по надлежно предявени иски по реда на чл.200 ал.1 КТ и по чл.86 ЗЗД. Постановеното първоинстанционно решение е неправилно.

РС-Исперих е отхвърлил предявените от П. Д. К. иски като е намерил за основателно възражението на ответника, че е изтекъл предвидения срок по чл.358 ал.1 т.3 КТ. Настоящият състав намира въведеното от ответното дружество възражение за погасяване на претенцията по давност по смисъла на чл. 358, ал. 1, т. 3 от КТ за неоснователно. Цитираната разпоредба предвижда, че иските за обезщетение, като това по чл. 200 от КТ могат да бъдат предявени в срок от 3 години. Съгласно чл. 358, ал. 2, т. 2 от КТ давностният срок започва да тече от деня, в който правото, предмет на иска, е станало изискуемо или е могло да бъде упражнено. При парични вземания изискуемостта се смята настъпила в деня, в който по вземането е трябвало да се извърши плащане по надлежния ред. Горепосочените законови разпоредби, отнесени към института на трудовата злополука и към фактите и обстоятелствата по настоящия случай водят до извода, че давностният срок за предявяване на иските е започнал да тече от момента, в който инцидентът с ищцата е признат за трудова злополука. Доколкото наличието на влязъл в сила индивидуален административен акт за установяване на трудова злополука е елемент от фактическия състав на имуществената отговорност на работодателя по чл. 200 от КТ, следва да се приеме, че началният момент, от който възниква вземането за обезщетение е датата на влизане в сила на този акт, тъй като това е денят, в който правото, предмет на иска е могло да бъде упражнено по смисъла на чл. 358, ал. 2, т. 2 от КТ/ в този смисъл и решения на ВКС с № 319 от 11.06.2010 г. по гр. д. № 204/2009 г. на III г. о., №119 от 12.07.2012г.по гр.д. №675/2012г. IV г.о. ВКС и др./ От изложеното следва изводът, че три годишният давностен срок в настоящия случай е започнал да тече от датата на влизане в сила на административния акт, с който злополуката е обявена за трудова, а именно 27.03.2018 г., тъй като издаденото Разпореждане по чл.60 КСО №6 е от 09.03.2018г., връчено на 13.03.2018г. и няма данни да е

обжалвано. Респективно тригодишния срок изтича на 27.03.2021г. В случая обаче съгласно чл.3 т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение/ЗМДВИП/, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020г., за срока от 13.03.2020г. до отмяна на извънредното положение спират да текат давностните и други срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти, с изключение на сроковете в НК и ЗАНН. Със ЗИД на ЗМДВИП /Дв бр. 34/09.04.2020г./ е предвидено, че сроковете по чл.3 т.1 и т.2 относно „други срокове“ в досегашната редакция спрени от обявяването на извънредното положение до влизането в сила на този закон, продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването му в ДВ, т.е. от 21.05.2020г. Следователно давностния срок за жалбоподателката за предявяване на иска реално е започнал да тече на дата 27.03.2018г., като в периода 13.03.2020г. до 21.05.2020г./68 дни/ срокът е бил спрян, ищецът депозирал исковата молба на 09.04.2021г., поради което не е изтекъл тригодишния срок по чл.358 ал.1 т.3 КТ.

Съдът, като обсъди направените в жалбата оплаквания и становищата на страните, предвид събраните по делото доказателства и за да се произнесе по правилността на първоинстанционното решение, настоящият съдебен състав взе предвид следното:

Предявени са обективно съединени иски от П. Д. К. с правно основание чл. 200 ал.1 от КТ, за осъждането ответното дружество Хан Аспарух АД да заплати сумата от 41 540.00 лева, от които: 40 000 лева, представляващи обезщетение за претърпени от ищцата неимуществени вреди, произтичащи от трудова злополука, настъпила на 16.02.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на настъпване на трудовата злополука до окончателното изплащане на обезщетението и 1540.00 лева, представляващи обезщетение за претърпени от ищцата имуществени вреди, произтичащи от същата трудова злополука, ведно със законната лихва, както следва: върху сумата от 1510.00 лева, считано от 19.02.2018г. до окончателното ѝ изплащане, и върху сумата от 30.00 лева, считано от 02.10.2018г. до окончателното изплащане. Като твърди, че работи при ответника от 06.02.1995г., изпълнявала трудовите си задължения при съблюдаване на всички правила и норми. Към 16.02.2018г. изпълнявала длъжността „манипулант, сортиране на продукция-старши“. На същата дата, по време на изпълнение на служебните си задължения в един от цеховете на дружеството, се подхлъзнала на поставени на пода незакрепени плочки. Изгубила равновесие и паднала от стъпало, вследствие на което получила телесни увреждания: счупване на горния край (хирургична шийка) на лява раменна кост, счупване на диафизата (тялото) на лява раменна кост, изкълчване на лява раменна става, последвано от открита репозиция и вътрешна фиксация с остеосинтезен материал, които увреждания довели до трайно затруднение в движението на левия горен крайник, за срок повече от един месец. Постъпила на болнично лечение в МБАЛ-Разград и е извършена оперативна интервенция, за която се наложило да закупи инт.хумерален пирон, на стойност 1 510.00 лева, който ѝ е поставен. Впоследствие, за медицинска услуга в МБАЛ- И заплатила сума от 30.00 лева. Цяла година била във временна неработоспособност и дълго време не могла да се

възстанови. Изпитвала огромни болни, неудобства от невъзможността да се обслужва сама, като страданията не са отшумели и към момента. От Работодателя си не получила никаква подкрепа – нито финансова, нито морална, единствено сумата от 500.00 лева от направена застраховка. Изцяло се променил социалният ѝ живот. Продължително време не могла да общува с близки и приятели, тъй като болките ѝ били неописуеми. Не можела да извършва елементарни действия и да работи.

Ответникът в отговора прави възражение за погасяване по давност на исковата претенция, при регламентирана 3-годишна такава по чл.358 от КТ. Счита, че от датата на инцидента давностният срок е изтекъл на 16.02.2021г., поради което исковата молба е депозирана със закъснение на 09.04.2021г. Евентуално намира исковите за неоснователни. Не оспорва наличието на трудово правоотношение към датата на инцидента - 16.02.2018г. Оспорва механизма на настъпване на трудовата злополука. Твърди, че има съществено различие между фактите, установени по време на проверката и тези, изложени в исковата молба. В обяснения от 23.02.2018г. ищцата посочила, че е тръгнала да слиза по своя модул, хванала се за сортировката и спуснала крака си на стъпалото, като за миг се озовала на пода между стелажите. По този начин ответникът счита, че загубата на равновесие не е настъпило на подиума, вследствие недобре закрепени плочки, а при стъпване на стъпалото. Както, че ищцата имала придружаващи заболявания – инсулинозависим захарен диабет с неврологични усложнения, диабетна полиневропатия, хипертонично сърце без сърдечна недостатъчност, характеризиращи се със симптоми, всеки от които би могъл да доведе до инцидента, който ищцата описва като трудова злополука. Счита, че претенцията не е съобразена със законовата норма относно начина на формиране на евентуално дължимото обезщетение (чл.200, ал.3 от КТ). Претендира при присъждане от съда на дължимо от Работодателя обезщетение, то да бъде намалено със сумите, изплатени на ищцата под формата на обезщетения за временна неработоспособност и с полученото застрахователно обезщетение. В условията на евентуалност, прави възражение за съпричиняване на вредите поради допусната груба небрежност от страна на ищцата по смисъла на чл.201, ал.2 от КТ. Счита, че е следвало да подходи със завишено внимание при качване и слизване към подиума, като ограничи до минимум рисковете за здравето си чрез здраво придържане към сортировката, така че при загуба на равновесие да може да се задържи на ръцете си, когато не може да запази равновесие, както и е следвало да преустанови работа и да уведоми прекия ръководител за обстоятелствата, които създават риск за живота и здравето ѝ при полагане на труд, в т.ч. както при наличие на незакрепени плочки, така и в случай, че не се чувства здравословно добре.

По съществото на спора съобразно доводите на страните, изложени пред въззивния съд, събраните в процеса доказателства и закона, съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Ищцата работела в ответното дружество от 06.02.1995, като от 08.12.2006г. заемала длъжността „манипулант, сортиране на продукция старши“. На 16.02.2018г. по време на изпълнение на служебните си задължения в един от цеховете на дружеството, претърпяла

злополука, която е приета от ТП на НОИ - Разград за трудова по чл.55, ал.1 от КСО с Разпореждане № 6/09.03.2018г. В същото е посочено, че при слизване от стъпало, което се намира на работното място, пострадалата е изгубила равновесие и пада на пода, при което получава счупване на горния край на раменната кост на лявата ръка.

За доказване на твърденията на ищцата, както и възраженията на ответника, са събрани гласни доказателства.

В показанията си св. Б. Б. С., която по това време била колежка на ищцата сочи, че знаела за инцидента, но не присъствала. Соци, че подиумът на работното място на ищцата бил опасен. Отдолу бил с дъски, по които имало дупки и някои от колежките и наредили плочки. Ръководството знаело за тази настилка на работното място. Дупките били на самите дъски и ако не се внимавало "можел да влезе крак", поради което някои от колежките и наредили плочки. Самото работно място било на по-високо, имало две стъпала нагоре до самия подиум, там сортирали, минавала лента с плочки. Видяла П. след инцидента, когато излязла от болницата. Тя и разказала как е станал инцидента - сменили се с колежката си и през това време се подхлъзва на плочките и пада. Твърди, че лично е сменяла плочки, като ползвали от бракувани налични в завода, същите били сложени на почти целия под.

Св. Е. М. Й. - началник участък в ответното предприятие сочи, че по времето на злополуката бил ръководител на ищцата. Минавал покрай работното и място, тъкмо се сменяли с колежката си. Попитал я как е качеството, тя отговорила, че е добре, била застанала на стъпалото. Имало подиум и стъпало надолу 25 см. Самото работно място било подиум, имало стол на него и самата сортировачка стояла седнала на стол и на лентата минавала продукцията. Подиумът бил на по високо място, за да се качи на подиума имало едно стъпало и след него следвал подиума. Ищцата била на стъпалото и се обърнала да каже нещо на колежката си. Не бил направил 2-3 крачки и чул, че нещо тупнало зад него, обърнал се и видял, че била на земята. Върнал се, надигнал й главата, тя казала, че я боли рамото. Не могъл да я вдигне сам, повикал още двама мъже и те я вдигнали. Извикал служебната кола, качили я в нея и я закарали в Бърза помощ. Покритието на стъпалото било от винкел и с дървено покритие, с геобразен винкел и с дъска върху основата. Имало поставена дървена дъска, която влизала в металната конструкция - това е стъпалото. Като на самото стъпало имало грапава ламарина, да не може човек да се подхлъзне. Твърди, че не е виждал плочки. Не е забелязвал деформации. Имало ламарина под стола, дървена плоскост и от горе ламарина, като стола стоял на ламарината. Минавали инструктаж за това работно място. Никой не е уведомявал, че има проблем с подовата настилка.

Св. М. К. Г. - син на ищцата сочи, че го уведомили за инцидента с майка му и отишъл пред Бърза помощ. Правили и снимка и след това ги изпратили за Разград на ортопед. Майка му била закарана от автомобил на фаянсовия завод, в колата тя била сама с шофьора. Той и помогнал да слезе от автомобила, а шофьора си заминал с автомобила. В болницата установили, че ръката и била счупена на две места и е извадено рамото, обездвижили я в петък, и в понеделник имало операция. Счупването било сериозно, на две места, над лакътя и под рамото и трябвало да се сложи имплант, който се плащал. Ако не

били платили до сутринта в 7ч., операцията нямало да бъде извършена. Майка му през цялото време изпитвала болки, не можеше да се движи сама, той я придружавал. Около седмица била в болницата, той стоял с нея. Имала нужда от помощ за тоалетна. По това време била по програма за изследване как ѝ влияе инсулина и на всеки два часа си вземала кръвна проба, да си измери захарността и през цялото време си следяла състоянието на диабетик. След изписването, възстановяването било бавно, докато зараснало минало много време, ходила на рехабилитация, на физиотерапии, които ѝ били назначени за възстановяване и за раздвижване. Около 6 месеца била неработоспособна. След изписването от болницата, било записан, че инцидента е трудова злополука. Искали и обяснения как е станал инцидента, трябвало да се напише на ръка и ги предали на служителката, която се занимавала с тези работи. Майка му разказала, че при слизване от подиума се подхлъзнала, но дали на стъпалото или на подиума не знае. Разказвала, че и тя и нейните колежки си подобрили по някакъв начин условията на подиума, имало дупки и те слагали плочки, за да не се спъват, да не им духа. Доста време била на медикаменти-обезболяващи. Можела да излиза навън, но ръката и била почти неподвижна, около 6 месеца минали, докато могла да започне да я ползва. Дори и в момента имало разлика в движението на другата ръка. Малка част от домакинските задължения си изпълнявала, той и помагал, живели заедно. В периода на възстановяване сама не можела да се облича, отначало всяко движение било с помощ. След този период започнала сама, като се възстановила и трябвало да се махне импланта - пак с операция, през юни-юли и наново започнала рехабилитация за раздвижване.

Св. Р. К. Ц. - работи в ответното дружество като инспектор безопасност сочи, че съблюдава организацията, която е осигурена в целия завод по изискванията на Закона за здраве и безопасност. Тя е човекът, който може да получава информация за съществуващи проблеми. Осъществявала системен контрол, имала пряко отношение, взаимодействие и въздействие с хората, които са заети в цялото предприятие, на всички нива и на всички длъжности. За конкретния случай - лично не била пряк свидетел на настъпването на инцидента. Запознала се единствено от показанията на свидетелите и показанията на пострадалата, които и били дадени на по-късен етап.

От заключението на вещото лице по назначената съдебно медицинска експертиза се установява, че към датата на инцидента -16.02.2018г. П. К. е страдала от хронични заболявания: инсулинозависим захарен диабет с неврологични усложнения; хипертонично сърце без /застойна/ сърдечна недостатъчност, за които заболявания е била диспансеризирана. На системно лечение и постоянен контрол. При инцидента на 18.02.2018г. пострадалата е получила трамва на лява мишница: -счупване на горния край/хирургична шийка/; счупване на диафизата и/тялото/ и изкълчване на раменна става. По своята медико биологична характеристика всяка едно от тези увреждания обуславя трайно затруднение движението на левиягорен крайник за срок повече от един месец. Установената множествена травма може да бъде получена по: - пряк механизъм-удар по рамото или; непряко- падане на лакът или китка на изпъната ръка и съответства да е получена при падане с приземяване на терена. При получаване на травмата и в един

неопределен период след това болките и страданията са били във високата скала на интензивност. Продължили са и в един последващ неопределен период от време, както са налични и към момента – при обездвижване, физическо натоварване, или спонтанно при промяна във времето. След инцидента на 16.02.2018г., П. К. е била прегледана в ЦСМП филиал Исперих от специалист-ортопед, който я насочва за хоспитализация към МБАЛ Разград. По време на болничния престой за периода 18-22.02.2018г. са извършени образни и лабораторни изследвания консулт със специалисти, консервативно и оперативно лечение. Постоперативно провела курс по физиотерапия и рехабилитация. На 28.06.2018г. остеосинтезата е екстрахирана. Проведен нов курс лечебна физкултура и рехабилитация. Била временно нетрудоспособна за периода 16.02.2018г.-10.02.2019г. към настоящия момент обичайните срокове за оздравителния процес са изтекли, но са налице субективни оплаквания и обективни последици от преживяната травма, установени при прегледа на ищцата на 11.03.2022г. Експертизата счита, че пълно възстановяване не е възможно - винаги ще има остатъчни негативни последици - болки и неудобства в дейностите от ежедневието живот от непълноценното използване и непълното възстановяване на лявата ръка, компенсаторно натоварване на дясната. При добър контрол на придружаващото заболяване - Инсулинозависим захарен диабет, не би слбедвало да се проявяват симптомите на нестабилност, виене на свят и загуба на равновесие, които да са способствали за причиняване на травмата. В с.з. вещото лице пояснява, че няма данни по време на инцидента диабетът да не е бил контролиран. Неврологичните заболявания, за които има данни са дългогодишни и е последица от инсулино зависимия диабет. Последица от неврологичното заболяване е възможно да има изтръпване на крайниците и нестабилност на походката. Хипертоничната болест може да повлияе само ако има резки амплитуди на артериалното налягане рязко повишаване или рязко спадане. Но хипертоничното заболяване също е било проследявано и системно лекувано и за това заболяване има данни за добър контрол и лечение, но не може да се изключи.

В заключението си вещото лице по изготвената съдебно-счетоводна експертиза сочи, че изплатените обезщетения от НОИ –ТП Разград за периода 02.2018г.-02.2019г. на основание трудова злополука са в размер на 8231,16лв. От ДЗИ Общо застраховане София съгласно застрахователна полица 711517213000168 на основание сключена застраховка е изплатена сумата 592,76лв.

Според заключението на вещото лице С. И. по изготвената съдебно-техническа експертиза на основание на резултатите на огледа на работното място на П. К. и анализа на свидетелските показания, няма обективни предпоставки за настъпване на трудовата злополука от техническа и организационна гледна точка. Инцидентът е станал в резултат на занижено внимание, отвлечен от моментния разговор с колежката на пострадалата.

По назначената повторна съдебно-техническа експертиза вещото лице Н. П. А. сочи, че не е ясно как точно е настъпила злополуката има два варианта: първи вариант - подхлъзване на пострадалата на плочки на пода на кабината. Това е нейното твърдение две години след инцидента. При разследването на злополуката от вътрешната комисия при

дадените обяснения пострадалата не е заявила, че е паднала вследствие на подхлъзване на плочки на пода на кабината. Втори вариант – неулучване на стъпалото при стъпване върху него от страна пострадалата. По отношение на поведението на пострадалата - действия и бездействия способствали за инцидента, респ. такива чрез които е могла да предотврати инцидента. Като извод се сочи, че пострадалата могла да предотврати възникналата с нея злополука, ако е била подала сигнал до преките си ръководители за наличие на неравности по пода на кабината, ако беше отказала/преустановила работата си по същата причина и ако беше проявила внимание и концентрация при излизането си от кабината.

Приложена е преписката образувана в НОИ, ТП-Разград във връзка със злополуката на 16.02.2018г. с П. К. в „Хан Аспарух“ АД.

Предвид изложеното от фактическа страна от правна намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 200, ал. 1 КТ за вреди от трудова злополука или професионална болест, които са причинили временна неработоспособност, инвалидност или смърт на работника или служителя, работодателят отговаря имуществено, независимо от това, дали негов орган или друг негов работник или служител има вина за настъпването им. Следователно, основателността на предявен иск при квалификацията на чл. 200, ал. 1 КТ, се обуславя от предпоставките: валидно съществуващо между страните трудово правоотношение; настъпило внезапно травматично увреждане на здравето през време и във връзка или по повод на извършваната работа, причинило временна неработоспособност т. е. настъпила трудова злополука; неблагоприятни изменения в правната сфера на ищеца /вреди/ и причинна връзка между увреждането и вредите.

Съгласно правилото на чл. 154, ал. 1 ГПК, ищецът носи доказателствената тежест да проведе пълно и главно доказване на фактите, съставляващи елементи от правопораждащия правото на обезщетение фактически състав. В тежест на ответната страна, че трудовата злополука е настъпила поради проявена от работника груба небрежност при изпълнение на работата.

В разглеждания случай горепосочените правопораждащи факти са доказани по делото. Безспорно е по делото, а и от събраните доказателства се установява, че към датата на процесната злополука – 16.02.2018 г., между страните е съществувало трудово правоотношение, по силата на което ищецът е заемал длъжността "манипулант, сортиране на продукция-старши" код по НКПД 93290013. Установено е с Разпореждане №6 от 09.03.2018г. на НОИ ТП-Разград, че декларираната от осигурителя Хан Аспарух АД злополука на 16.02.2018 г. с ищцата се приема за трудова, като в същото е посочено, че: „при слизване от стъпало, което се намира на основното работно място, пострадалата е изгубила равновесие и пада на пода, при което получава счупване на горния край на раменната кост на лявата ръка“. Ответникът оспорва посочените в исковата молба факти, като различаващи се от установените в хода на извършената от него проверка и дадените обяснения от ищцата, по отношение на механизма на настъпване на инцидента, че загубата на равновесие и падането не са в резултат на недобре закрепени плочки, а при стъпване на стъпало. В случая безспорно се установява, че процесния ден ищцата е паднала от

стъпалото, слизайки от подиума - където е било основното и работното място, след като е загубила равновесие. Спорно е дали загубата на равновесие се дължи на това, че се е подхлъзнала върху плочки на подиума или неулучване на стъпалото при слизане. В този смисъл както гласните доказателства, така и заключението по изготвената първоначална и повторна техническа експертиза, не са категорични относно механизма на протичане. Свидетелите С. и Й. са присъствали на инцидента, но никой от тях не е видял точно момента, в който постадалата е паднала, нито могат да посочат конкретната причина за това. Така и експертите не изясняват категорично това обстоятелство. Съдът обаче намира, че липсата на пълно съвпадение между описаните в молбата и разпореждането обстоятелства, не се отразява на правопораждащия факт, а именно, че злополуката има характер на трудова по смисъла на чл. 55, ал. 1 КСО. Фактът на падането при слизане от основното работно място на ищцата, при което е получила телесните увреждания посочен, както в разпореждането, така и в исковата молба. Според посочената законова разпоредба трудова злополука е всяко внезапно увреждане на здравето, станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило неработоспособност или смърт. Съгласно трайната практика на ВКС /решение № 31/02.02.2011 г. по гр. дело № 1894/2009 г. на IV-то гр. отд. на ВКС, решение № 109/12.03.2012 г. по гр. дело № 622/2011 г. на IV-то гр. отд. на ВКС, решение № 753/28.01.2011 г. по гр. дело № 457/2010 г. на III-то гр. отд. на ВКС и др./ надлежният ред за установяване на трудова злополука, като елемент от фактическия състав на обективната и безвиновна отговорност на работодателя на основание чл. 200, ал. 1 КТ, е нормативно определен с разпоредбите на чл. 57 и сл. от КСО и Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки, приета с ПМС № 263/30.12.1999 г. След извършване на проверка, по нормативно определен ред, длъжностното лице по чл. 60, ал. 1 от КСО издава разпореждане за приемане или за неприемане на злополуката за трудова по утвърден от управителя на НОИ формуляр. Разпореждането на органа по чл. 60, ал. 1 КСО има двойствено значение - от една страна то представлява индивидуален административен акт относно наличието или не на трудова злополука, а от друга страна е официален удостоверителен документ за установените в него факти и в частност за наличието на трудова злополука като положителен юридически факт, който е елемент от фактическия състав на имуществената отговорност на работодателя и от който зависи съществуването на субективното право на обезщетение. Наличието на влязъл в сила административен акт, в който се съдържа произнасяне по спорните факти, е пречка за преразглеждането им в съдебния процес и тяхното опровергаване по пътя на т.н. косвен съдебен контрол, щом не са направени доводи и възражения, свързани с валидността му и при служебната проверка не се установят пороци, които имат за последица нищожност на акта. Квалификацията на злополуката като трудова и обстоятелствата, при които е настъпила, са установени с влязло в сила разпореждане издадено от НОИ, ТП-Разград, по чл. 60, ал. 1 КСО, имащо материална доказателствена сила съобразно чл. 58, ал. 6 КСО. Съобразявайки задължителната обвързваща сила на разпореждането, съдът приема за доказани факта на злополуката и нейния трудов характер като предпоставка за ангажиране

отговорността на въззивника-работодател за обезщетяване на претърпените от въззиваемия вреди.

Поради което следва за безспорно установено, че претендираните от ищцата вреди са в причинна връзка с трудовата злополука, претърпяна като такава по време и по повод изпълнение на възложените по трудов договор задължения.

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост – чл. 52 ЗЗД. Справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, включва винаги конкретни факти, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В този смисъл справедливостта по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. Тя се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики – характер и степен на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, вредоносни последици, тяхната продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, неговото обществено и социално положение. Принципът на справедливост включва в най-пълна степен компенсиране на вредите на увреденото лице от увреждащото действие – виж и т. 11 от Постановление № 4 от 23.12.1968 г., Пленум на ВС. В разглеждания случай, след преценката на конкретно установените обстоятелства: характера и вида на получените увреждания - счупване на горния край/хирургична шийка/; счупване на диафизата и/тялото/ и изкълчване на раменна става, като всяко едно от тези увреждания обуславя трайно затруднение движението на левия горен крайник за срок повече от един месец; възрастта на пострадалата, която е била на 59 години към момента на злополуката, претърпените болки след увреждането /при получаването на травмата и в един неопределен период след това болките и страданията са били във високата скала на интензивност, според заключението на медицинската експертиза/, нуждата от чужда помощ през възстановителния период, поради невъзможност за самостоятелно обслужване, видно от показанията на св.Г.. Така също периодът на лечението, обусловило състояние на временна неработоспособност - за една година, както и при отчитане, че не е настъпило пълно възстановяване, на последно място предвид социално икономическите условия в страната към момента на злополуката – м.02.2018г., съдът намира, че с определянето на обезщетение в размер на 30 000 лв. ще бъде постигнат справедлив баланс между претърпените вреди и паричното измерение на нуждата от обезвреда съобразно принципа, въведен с разпоредбата на [чл. 52 ЗЗД](#). По отношение довода на ответника за приложението на чл.200 ал.4 КТ: според тази разпоредба дължимото обезщетение се намалява с размера на получените суми по сключените договори за застраховане на работниците и служителите. От заключението на вещото лице по изготвената счетоводна експертиза, което съдът кредитира като неоспорено от страните, се установява, че на ищцата е изплатено обезщетение в размер на 592,76лв. с ПН от 01.04.2019г. на основание сключена застраховка между ответника и ДЗИ Общо застраховане съгл. полица №711517213000168, поради което тази сума следва да се приспадне от определ.та в размер на 30 000лв. Така на ищцата се седва сумата 29407,24лв. Като до първоначално предявения размер от 40000лв., претенцията за претърпени неимуществени

вреди следва да се отхвърли като неоснователна.

Горепосочената сума в размер на 29407,24лв. представляваща обезщетение за неимуществени вреди е дължима ведно със законната лихва от момента на настъпване на увреждането, а именно 16.02.2018г.

По отношение претенциите за имуществени вреди в общ размер на 1540лв., то същите се доказват от приложената фактура №1000004316/19.02.2018г., според която ищцата е закупила ирамедуларен хумерален пирон в размер на 1510лв., както е заплатила сума в размер на 30лв. съгласно фактура №0000004191/02.10.2018г. за болнична дейност и същите са дължими съответно от 19.02.2018г. и 02.10.2018г.

По отношение възражението на ответната страна, че от обезщетението следва да се приспадат получените суми от държавното обществено осигуряване, в размер на 8231,16лв. изчислени от вещото лице: Съдът намира, че в случая от определеното обезщетение за причинени неимуществени и имуществени вреди не следва да се приспада изплатеното на ищеца обезщетение по общественото осигуряване на основание чл. 200, ал. 3 КТ. Работодателят отговаря имуществено пред пострадалия работник или служител за всички действително претърпени имуществени и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането /т. 6 от Постановление № 4 от 30.10.1975 г. на Пленума на ВС/. Нормата, на която се е позовава ответникът е по чл. 200, ал. 3 КТ - има друго приложение и то е свързано със задължението на работодателя да обезщети една друга имуществена вреда /пропусната полза, каквато в случая не се претендира/ - изразяваща се в разликата между заплащаното преди непозволеното увреждане трудово възнаграждение и полученото обезщетение за временна нетрудоспособност или пенсия, тъй като само между тези величини има причинно-следствена връзка. В случая заявените от ищеца претенции касаят обезщетение за имуществени вреди /извършен разход за лечение/ и неимуществени вреди, които нямат отношение към вредата предмет на този законов текст. /в този смисъл решение № 548 от 6.12.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1119/2009 г., III г. о., ГК; решение № 741 от 30.12.2010 г. на ВКС по гр. д. № 143/2010 г., III г. о., ГК, решение № 54 от 23.04.2019 г. на ВКС по гр. д. 3649/2018 г. III г. о., ГК/, поради което възражението е неоснователно.

Ответникът по исковете предявява възражения за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищцата, което следва да бъде разгледано. При трудова злополука намаляване на отговорността на работодателя може да има само при съпричиняване при допусната груба небрежност – липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и мерки за безопасност. Съгласно чл. 154, ал. 1 ГПК, работодателят, въвел възражение за съпричиняване от страна на работника, следва да докаже, че трудовата злополука е настъпила и поради проявена от работника груба небрежност при изпълнение на работата, т.е. при условията на пълно и главно доказване работодателят трябва да установи не само, че работникът е допуснал нарушение на правилата за безопасност на труда, но че е извършвал работата при липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и мерки за

безопасност. Изводът за съпричиняване от страна на работника, не може да почива на предположения, нито може да се обоснове само с допуснати от него нарушения на правилата за безопасност – работникът е допуснал груба небрежност само в случаите, когато поведението му съставлява тежко нарушаване на задължението да положи дължимата грижа при изпълнение на работата. Преценката за положената грижа е в зависимост от конкретните обстоятелства, при които е настъпила злополуката, от поведението на работника, съпоставено с доказателствата как е следвало да процедира и в резултат на кои негови действия е настъпила вредата. Така в случая ответникът сочи, че ищцата е следвало да: подходи със завишено внимание при качване и слизане към подиума, като ограничини до минимум рисковете за здравето си, чрез здраво придържане към сортировката; да преустанови работата и да уведоми прекия ръководител за обстоятелства, които създават риск за живота и здравето и, при полагане на труд - в това число както при наличие на незакрепени плочки, така и в случай, че не се чувства здравословно добре. Работодателят е издал Инstrukция за безопасна работа на длъжност „Манипулант, промишл. сортиране“ в цех ПП-Сортировка, приложена по делото. Не се установява да не са били спазени конкретни изисквания, не се доказва наличие на обстоятелства създаващи непосредствен риск за живота и здравето, за да преустанови работа ищцата и уведоми работодателя. Евентуално наличието на поставени, не добре закрепени плочки /което не се доказва да е било установено при инцидента/, също не може да се отнесе като обстоятелство създавало непосредствен риск процесния ден, за да е налице уведомяване. По отношение на довода на ответника, че ищцата следва да информира, че не се чувства добре здравословно, то по делото не са събрани доказателства за влошаване на здравословното и състояние по време на инцидента. Вещото лице сочи, че има достатъчно много данни за контрол и системно лечение на заболяванията на ищцата и не би следвало да има симптоми, като виене на свят и загуба на равновесие. В разглеждания случай по делото не е доказано, че настъпването на злополуката е резултат от проявена от ищцата груба небрежност. Трудовата злополука е настъпила в резултат на падане от височина/стъпало/ върху пода, без да е установено работникът да е нарушил конкретни правила за безопасност. В хипотеза, при която липсват и свидетели-очевидци, категоричен извод за допуснатата груба небрежност не може да бъде направен, а такъв извод не може да се основава на предположение. Освен това по делото липсват достатъчно данни за това, че пострадалата е осъзнавала реалната възможност, че в резултат на нейни действия - в случая слизането по стъпало от основното и работно място, което действие е вършила многократно, ще настъпи неблагоприятният резултат.

Предвид изхода на спора ответникът дължи държавна такса в размер на 4% върху уважената част от претенциите. Ищецът е освободен от предварително заплащане на държавна такса по реда на чл. 83, ал.1, т.1 ГПК и с оглед разпоредбата на чл. 78, ал. 6 ГПК заплащането на държавната такса е в тежест на ответника. Така ответникът следва да заплати за държавна такса по сметка на РС-Исперих предвид уважените размери на претенциите за неимуществени и имуществени вреди в общ размер на 1237,89лв. Както дължи и заплатените от бюджета суми за възнаграждения за вещите лица, изготвили съдебно-медицинската, съдебно-техническа и повторна експертизи в общ размер на

818,58лв., т.е. сума в общ размер на 2056,47лв.

Ответникът следва да заплати на основание чл.38 ал.2 ЗА във вр. с чл.7 ал.2 т.1, т.4 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения на адвокат Е. И. К., съобразно уважената част от исковете сума в размер на 3456лв. за представителство пред РС-Исперих и сума в същия размер за представителство пред въззивната инстанция, т.е. общо 6912лв.

Воден от гореизложеното, Разградски окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № №146/03.07.2023г. по гр.д. №264/2021г. на РС-Исперих и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА „Хан Аспарух“ АД, ЕИК 826009605 съсъседалище и адрес на управление гр.Исперих, ул. „Ахинора“ №1 ДА ЗАПЛАТИ на П. Д. К., ЕГН*****, адрес гр.Исперих, *** сумата 29407,24лв./двадесет и девет хиляди четиристотин и седем лева и двадесет и четири стотинки/ представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди, произтичащи от трудова злополука, настъпила на 16.02.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на настъпване на трудовата злополука-16.02.2018г. до окончателното изплащане на обезщетението, сума в общ размер на 1540лв. /хиляда петстотин и четиридесет лева/, представляващи обезщетение за претърпени от ищцата имуществени вреди, произтичащи от същата трудова злополука, ведно със законната лихва, както следва: върху сумата от 1 510 лева, считано от 19.02.2018г. до окончателното й изплащане, и върху сумата от 30 лева, считано от 02.10.2018г. до окончателното изплащане, като отхвърля иска за претърпени неимуществени вреди до първоначално предявения размер като неоснователен.

ОСЪЖДА „Хан Аспарух“ АД, ЕИК 826009605 съсъседалище и адрес на управление гр.Исперих, ул. „Ахинора“ №1 ДА ЗАПЛАТИ по сметка на РС-Исперих сумата 2056,47лв./две хиляди петдесет и шест лева и четиридесет и седем стотинки/

ОСЪЖДА на основание чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата, „Хан Аспарух“ АД, ЕИК 826009605 съсъседалище и адрес на управление гр.Исперих, ул. „Ахинора“ №1 ДА ЗАПЛАТИ на адвокат Е. И. К.-АК-Силиста сумата 6912лв./шест хиляди деветстотин и дванадесет лева/ за процесуално представителство пред РС-Исперих и пред ОС-Разград.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____